ބިސްމިﷲ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާސާ

- ޝަރީޢަތް ނަންބަރު: 2016/HC-A/222
- އިސްތިއުނާފު ކުރިފަރާތް:
  - ނަން: މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް މަނިކު
  - އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު: A024004
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް: މައިސަރީގެ/ ނ.މާފަރު
  - މިހާރުގެ އެޑްރެސް: މައިސަރީގެ/ ނ.މާފަރު
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތްތައް:
  - ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

- ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚު: 11 ޝަޢުބާން 1437 / 18 މޭ 2016
- ނިމުނު ތާރީޚު: 05 ޞަފަރު 1439 / 25 އޮކްޓޫބަރު 2017

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޝަރީޢަތް ނަންބަރު: 223/Cr-C/2015
- ނިޔާކުރި ކޯޓު: ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- ޝަރީޢަތުގެ ބާވަތް: އަމުރަށް ނުކިޔަމަންތެރިވުން
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 08 އޮކްޓޫބަރު 2015
- ނިމުނު ތާރީޚު: 31 މާރިޗު 2016
- މައްސަލަބެއްލެވި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ހަމީދު، ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު، ފަނޑިޔާރު އަބްދުލްރަޢޫފް އިބްރާހީމް

(ރިޔާސަތު)

- ## ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 223/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާ ނިމިފައިވާގޮތް ޝަރީޢަތާ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއެއްގޮތް ނުވާކަމަށްބުނެ އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އަދި ދައުލަތުގެ/ ސަރުކާރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް މަނިކުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މިޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފުގެ ދަޢުވާ ކުރިފަރާތް ޝަރީޢަތުގެ ޖަލްސާތަކަށް ހާޒިރުވެފައެއް ނުވެއެވެ.

- ## ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:

01- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 223/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅި ދަޢުވާގެ ތަފްޞީލު ބެލުމުން، އެޤަޟިއްޔާގައި، އާދަމް ޖާބިރާއި، އާދަމް ޖިނާނާއި އާދަމް ދިލްޝާދު އިންސާފާއި، މުޙައްމަދު ޒާހިރާއި، މުޙައްމަދު އިބްރާހީމްމަނިކާއި، ޢަލީ ސަނާ އަޙްމަދާއި، ފާތިމަތު ނަޝީދާއި، ސިރާ މުޙައްމަދާއި، ޖަނާ ދީނާއި، ޒަރީފް ސާޖިދާއި، ސަލީމް އަޙްމަދުފުޅާއި، ސަޢީދު ޖަޢުފަރާއި، އާއިޝަތު މަދީޙާއާއި، ހުސައިނާއި، އާދަމް ޝަރީފް ސަޢީދު، 05 މާރިޗު 2015 ވަނަ ދުވަހުގެ 15:45 ހާއިރު، އިބްރާހީމް ހިގުން އިންޑިޕެންޑެންސް އަރާރުގެ އިންޑިޕެންޑެންސް ސްކުއެއަރގެ ފުރަތަމަ ބައިގައި ކުރި ކްރިމިނަލް ފިހާރަތަކެއް މަޑުކުރުމަށް އެއްވެ، "ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދު" ދޫކޮށްލުމަށް އަދި އަޑުއުފުލައި މުޒާހަރާކުރުމުގައިވީ، މިގޮތުން އިންޑިޕެންޑެންސް ސްކުއެއަރގެ ފުރަތަމަ ބައިގައި ކުރި ކްރިމިނަލްތަކުގައި ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދު ދޫކޮށްލުމަށް ގޮވާލަމުން ހިތްވަރު ދެމުން، ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދު ދޫކޮށްލުމަށް އަޑުއުފުލައި މުޒާހަރާކުރުމުގައިވީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2013 (ސުލްޙަވެރިކޮށް އެއްވެހުރުމުގެ މިނިވަންކަމާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 07 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 88 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އާދަމް ޖާބިރާއި، އާދަމް ޖިނާނާއި، އާދަމް ދިލްޝާދު އިންސާފާއި، މުޙައްމަދު ޒާހިރާއި، މުޙައްމަދު އިބްރާހީމްމަނިކާއި، ޢަލީ ސަނާ އަޙްމަދާއި، ފާތިމަތު ނަޝީދާއި، ސިރާ މުޙައްމަދާއި، ޖަނާ ދީނާއި، ޒަރީފް ސާޖިދާއި، ސަލީމް އަޙްމަދުފުޅާއި، ސަޢީދު ޖަޢުފަރާއި، އާއިޝަތު މަދީޙާއާއި، ހުސައިނާއި،

އާމިނަތު ޝަރީފް ސަޢީދާގެ މައްޗަށް ދައުލަތުން އަމުރަކާ ނުކިޔަމަންތެރިވުމުގެ ދައުވާ ކުރުމުން ބުނެވުނު މައްސަލައެއްކަން އެނގެއެވެ.

އެކްސްޕްރެސްގައި ކުރިމަތިކުރި ކޯޓުން ކުރުވުނުކަމުގައިވާ ދައުވާގެ "ދައުވާ، މާލެ/ ގ. އާރާސްޓޫރު، އާމިނަތު ޒާހިރާއި، މާލެ/ މ. ބިންނަމޫސާ، އާމިނަތު ޖަވާހިރާއި، މާލެ/ މ. ބިޖަސްޓަރާސް އާމިނަތު ފުޒައިން އިނާސާއި، މާލެ/ މ. ނާރިދާ، އާމިނަތު ޝަރީފް ސަޢީދާއި، ސ. ކުރުލުވުގެ ކުތުބުއްދީން ޖަޢުފަރާއި، މާލެ/ މ. ބިހިނިދާ މުޙައްމަދު އިބްރާހީމުގެ، މާލެ/ ސ. ޖަވާހިރުމަތީ ފަރީދާ އަޙްމަދުއާއި، މާލެ/ މމ ދިވެހިރާއްޖެ 5866 ފާތިމަތު ނަޝީދާއާއި، މާލެ/ ގ. އަޒީމް ސިޔާ މުޙައްމަދުއާއި، ޖ. ފުވައްމުލައް/ ދޫނިގެ ޖަނާ ފާސިލާއި، ސ. ހިޔާދޫ/ ޝަކީބުއްދީން ޙަލީމް ޝާކިރާއާއި، މާލެ/ މ. ނިލޫފަރުވިލާ ސަޢީދާ އަބްދުލްޣަނީ، މާލެ/ ސ. ބާޣީޗާ ޝަޙީދާ ޙަސަނާއި، މާލެ/ ގ. ދޮޅުޖަހަރުގެ ޢާއިޝަތު މަދީޙާއާއި، މާލެ/ ދ. ފިލިގެ ދަރުމަވަންތަ އަމީނުގެ ޙަވާލާ ކުރެވިފައިވާ ފަރާތްތަކުން ދަޢުވާކުރެވިފައިވާ ކަމުގެ މިދަޢުވާ ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ގެންގޮސް، އާމިނަތު ޒާހިރާއި، އާމިނަތު ޖަވާހިރާއި، އާމިނަތު ފުޒައިން އިނާސާއި، ކުތުބުއްދީން ޖަޢުފަރާއި، މުޙައްމަދު އިބްރާހީމާއި، ފަރީދާ އަޙްމަދާއި، ފާތިމަތު ނަޝީދާއާއި، ސިޔާ މުޙައްމަދާއި، ޖަނާ ފާސިލާއި، ޝާކިރާއާއި، ސަޢީދާ އަބްދުލްޣަނީއާއި، ޝަޙީދާ ޙަސަނާއި، ޢާއިޝަތު މަދީޙާއާއި، ފަރާތުން، 05 މާރިޗު 2015 ވަނަ ދުވަހުގެ 15:45 ހާއިރު، އިބްރާހިމް ނާސިރު އިންޓަރނޭޝަނަލް އެއަރޕޯޓުގެ ޖަނޫބުގެ ދިމާލުގައި ކުރިމަތިލި ބަޔަކު ދައުލަތުގެ ޤާނޫނީ ބަޔާންކުރާ ހުއްދަ ނެތި ގެންގުޅުން މަނާ އަދި ސަރުކާރުގެ އަމުރަކާ ޚިލާފަށް، ދައުލަތުގެ ޙަރަކާތްތަކަށް ހުރަސް އަޅައިގެން ޤައުމީ ހަމަޖެހުމަށް ބުރޫއަރާ ފަދަ ޢަމަލުތަކެއް ކުރުމުގެ ތުހުމަތު ކުރެވިގެން، ސިފައިންގެ ފަރާތުން ކުރިޔަށް ގެންދިޔަ ދައުވާއިން ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ އާމިނަތު ޒާހިރާއި، އާމިނަތު ޖަވާހިރާއި، އާމިނަތު ފުޒައިން އިނާސާއި، ކުތުބުއްދީން ޖަޢުފަރާއި، މުޙައްމަދު އިބްރާހީމާއި، ފަރީދާ އަޙްމަދާއި، ފާތިމަތު ނަޝީދާއާއި، ސިޔާ މުޙައްމަދާއި، ޖަނާ ފާސިލާއި، ޝާކިރާއާއި، ސަޢީދާ އަބްދުލްޣަނީއާއި، ޝަޙީދާ ޙަސަނާއި، ޢާއިޝަތު މަދީޙާއާއި، ފަރާތުން، ކުރެވުނު ޢަމަލުތަކަކީ ކަނޑައެޅިފައިވާ ޤާނޫނީ ހުއްދައެއް ނެތި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2013 (ޖަމާޢަތްތަކާއި ބައްދަލުވުމުގެ މިނިވަންކަމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ 07 ވަނަ ނަންބަރާ ޚިލާފުވުމާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/66 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޢުޤޫބާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 88 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ގ. އާރާސްޓޫރު އާމިނަތު ޒާހިރާއި، މ. ބިންނަމޫސާ އާމިނަތު ޖަވާހިރާއި، މ. ބިޖަސްޓަރާސް އާމިނަތު ފުޒައިން އިނާސާއި، ސ. ކުރުލުވުގެ ކުތުބުއްދީން ޖަޢުފަރާއި،

[illegible] 5866 [illegible] 03 ([illegible]) [illegible] 06 [illegible] 292 [illegible] 03 [illegible] 03 ([illegible]) [illegible]

02- [illegible] 223/Cr-C/2015 [illegible] 02 ([illegible]) [illegible]

(ހ) [illegible] 1/2013 [illegible] 24 [illegible] (ހ) [illegible] 7 [illegible]

(ށ) [illegible] 59 [illegible]

03- [illegible] 223/Cr-C/2015 [illegible]

ހުށަހަޅުއްވާ ނުކުތާތަކާއި، އެނުކުތާތަކާއި ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކަވާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، މައްސަލައާއި ގުޅުންހުރި ލިޔެކިޔުންތަކަށް ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވިއްޖެ.

(ށ) ފުރަތަމަކަމަކީ، ދައުލަތުގެ/ ސުވާލު ކުރެއްވުމަށް މުޤައްދަމު އިބްތިދާއީ މަރުޙަލާގެ މަޙްކަމާގެ ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ދައްކާ އަރުގިއުމެއްގައި ކޯޓުން އިސްތިސްނާކުރެވިފައިވާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 88 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި ޚިލާފުވާ އަމަލަކީ ނުކުތާތަކުގެ ހޯދާ ދައުލަތުގައި، މިގޮތުން މުޤައްދަމު އިބްތިދާއީ މަޙްކަމާގެ ފަރާތުން ދިފާޢުގައިވާ އަމަލަކީ ކޯޓަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ބަޔާންވެފައިވާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2013 (ސުލްހަވެރިކޮށް އެއްވުމުގެ މިނިވަންކަމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ 7 ވަނަ ނަންބަރުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްވުމެއް ވާނީ ބަރަޚަލާފު ހުއްދަދީ އެއްވުމަކީ މަނާކަމެއްކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމަށް އާދެވިފައި، އެގޮތުން 7 ވަނަ މާއްދާގައި އެފަދަ އެއްވުމަކީ ކޮބައިކަން ވަނަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ތަނެއް "އެކަކަށްވުރެ ގިނަ މީހުން އެއް ތަނަކަށް ޖަމާވެގެން ކުރާ ޢަމަލެއް ނުވަތަ ހަރަކާތެއް" ހުރިކަން ފާހަގަ ކުރެވޭ ނަމަވެސް ތަނެއްގައި ހުއްޓާލުމަށް ސުލްހަވެރިކޮށް އެއްވުމުގެ ސާބިތުވާ ފުރުޞަތުން ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، މުޤައްދަމު އިބްތިދާއީ މަރުޙަލާގެ މަޙްކަމާ މިދައުވާ މިގޮތުގައި ކުރިއަށްގެންދިޔައިރު މުޤައްދަމު އިބްތިދާއީ މަރުޙަލާގައި އިތުރަށް 14 ޖުލައި ވާގޮތަށް 05 މާރިޗު 2015 ދުވަހުގެ 15:45 ހާއިރު، އިބްތިދާއީ ރަސްމީ ތަޙްޤީޤާތު އަލިއަޅުވައިދޭ ޖަލްސާއަކަށް ފުލުހުން ގެނައުމުގެ ވަގުތު ކުރިން ވަނީ އަދި، ބަލައި މުޤައްދަމު ނުހިފާ ހުށަހަޅާފައިނުވާ ތަޙްޤީޤާތު ތަޙުލީލުކުރެވިފައިވާކަން ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ބަޔާންކުރެ، މުޤައްދަމު އިބްތިދާއީ މަރުޙަލާގެ މަޙްކަމާ އަދި ދައުވާގެ ސިފައާއި ބެހޭގޮތުން ދައުލަތުގެ ފަރާތުން މުޤައްދަމު އިބްތިދާއީ މަރުޙަލާގެ މަޙްކަމާ ދައުވާ އަމަލުކުރެވުނު ތަޙުލީލުކުރެވިފައިވާ އިސްތިސްނާގެ މަޙްކަމާ އަދި ނުކުރެވުމާއި، މުޤައްދަމު އިބްތިދާއީ މަރުޙަލާގެ މަޙްކަމާ ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އަމަލުކުރެވޭނެ ދިފާޢުގައިވާ ދައުވާ އަމަލުކުރެވުނު، މުޤައްދަމު އިބްތިދާއީ މަރުޙަލާ އާއި އިތުރު ބަޔާނު އެއް މަޖިލީހުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ބަޔާންތަކުގައި އެއްވުން މަނާ ސަރަޙައްދުގައި އެއް އެއްވުމެއްގައި ބައިވެރިވި ކަމުގެ އެއް އަމަލު ތަޙުލީލުކުރެވިފައިވާކަން އެނގެން ނެތްކަމަށެވެ.

(ނ) ދެވަނަކަމަކީ، ދައުލަތުގެ ފަރާތުން މުޤައްދަމު އިބްތިދާއީ މަރުޙަލާގެ މަޙްކަމާ ކުރިއަށް އަރުގިއުމެއްގައި ދިފާޢުގައިވާ ކަމުގެ ބޭނުމުގައި މުޤައްދަމު އިބްތިދާއީ މަރުޙަލާއި ބޭނުމުގައި ފުރުޞަތުގެ ފަރާތުން ސާބިތުކުރެވުން މުޤައްދަމު އިބްތިދާއީ މަރުޙަލާ ވަނީ ހަމަހަމަވުމުގެ ކަމުގެ ޝަހާދަތްފައިވާކަމެވެ

މިމައްސަލައިގައި [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible] ނިންމާފައެވެ.

(ނ) [illegible] 6 މަސްދުވަހަށް [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ ގޭގައި ބަންދުކުރުން ނުވަތަ -/150ރ. (ސަތޭކަ ފަންސާސް ރުފިޔާ) އިން ޖޫރިމަނާކުރުން [illegible] 04 މަހާއި 24 ދުވަހު [illegible] 1002 ވަނަ މާއްދާއިން [illegible] 3 މަސްދުވަހުގެ [illegible] 06 [illegible] 202

މާއްދާގެ 03 ވަނަ ނަންބަރަށް ރިޢާޔަތްކޮށް 03 އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް މި ޙުކުމް ފަސްކުރުމަށް
[illegible] [illegible] މިމައްސަލައިގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ޙުކުމްކުރައްވާފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ
ޤާނޫނުއަސާސީގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުވާ ކަމުގައި [illegible].

ވީމާ، އިސްލާމީ ސަބަބުތައް އެފަދައިން ޙުކުމުން މިމައްސަލައިގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ހައިކޯޓުގެ ފުލްބެންޗުން [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 223/Cr-C/2015 ގެ މައްސަލައިގައި އެކޯޓުން
ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމް އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ދައުލަތުގެ/ ކ. [illegible] މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް [illegible] ފަރާތުން
[illegible] [illegible] [illegible] ބަލައި އެމައްސަލައިގައި ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ
ސަބަބު [illegible].

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 223/Cr-C/2015 ގެ މައްސަލައިގައި އެކޯޓުން
ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމް އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ދައުލަތުގެ/ ކ. [illegible] މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް [illegible] ފަރާތުން
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެމައްސަލައިގައި ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމް [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ނަންބަރު 223/Cr-C/2015 ގެ މައްސަލައިގައި އެކޯޓުން ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމް ބަދަލު [illegible]
ބަދަލުކުރުމަށް ކަނޑައަޅައި އަޣްލަބު ރައުޔުން ޙުކުމްކުރީމެވެ.